Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Науково-методична лабораторія природничих дисциплін

Особливості методичного супроводу реалізації вимог біологічного компоненту галузі "Природознавство" щодо формування ключових та предметних компетенцій

Кожній людині протягом дня надається не менше десяти можливостей змінити своє життя.

Успіх приходить до того, хто вміє їх використовувати.

Андре Моруа

Формула “Нової української школи”:

1. Новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.
2. Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.
3. Умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно.
4. Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм.

5. Наскрізний процес виховання, який формує цінності.
6. Нова структура школи, яка дозволяє добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для життя.
7. Децентралізація та ефективне управління, що надасть школі реальну автономію.
8. Справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти.

Педагогіка партнерства
Зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей
Орієнтація на потреби учня (дитиноцентризм)
Вмотивований учитель

“Нова українська школа стане можливою лише тоді, коли ми змінимо саму сутність освітнього процесу – від багаторічних розмов про «компетентнісний підхід» перейдемо до щоденного пошуку таких видів навчальної діяльності, які сприяли б невпинному поступові кожного учня і кожної учениці.”

Л. Гриневич,

Міністр освіти і науки України

“**Компетентність** - динамічна комбінація знань,способів мислення, поглядів, навичок, умінь, інших якостей, що визначає здатність особи успішно вирішувати життєві проблеми, провадити професійну і подальшу навчальну діяльність. “

Проект базового
Закону України “Про освіту”,
стаття 1

Компетентність — це **здатність** мобілізувати та застосовувати відповідні ціннісні ставлення, навички, знання і/або розуміння, аби належним чином і ефективно **реагувати** на потреби, проблеми **і використовувати** можливості відповідно до контексту

Competences for democratic culture, 2016

10 КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ:

/01 Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами

/02 Спілкування іноземними мовами

/03 Математична грамотність

/04 Компетентності в природничих науках і технологіях

/05 Інформаційно-цифрова компетентність

/06 Уміння навчатися впродовж життя

/07 Соціальні і громадянські компетентності

/08 Ініціативність і підприємливість

/09 Обізнаність та самовираження у сфері культури

/10 Екологічна грамотність і здорове життя

Що є найважливішим у формуванні компетентностей?

Засвоєння знань?

Вироблення навичок чи створення життєвої позиції?

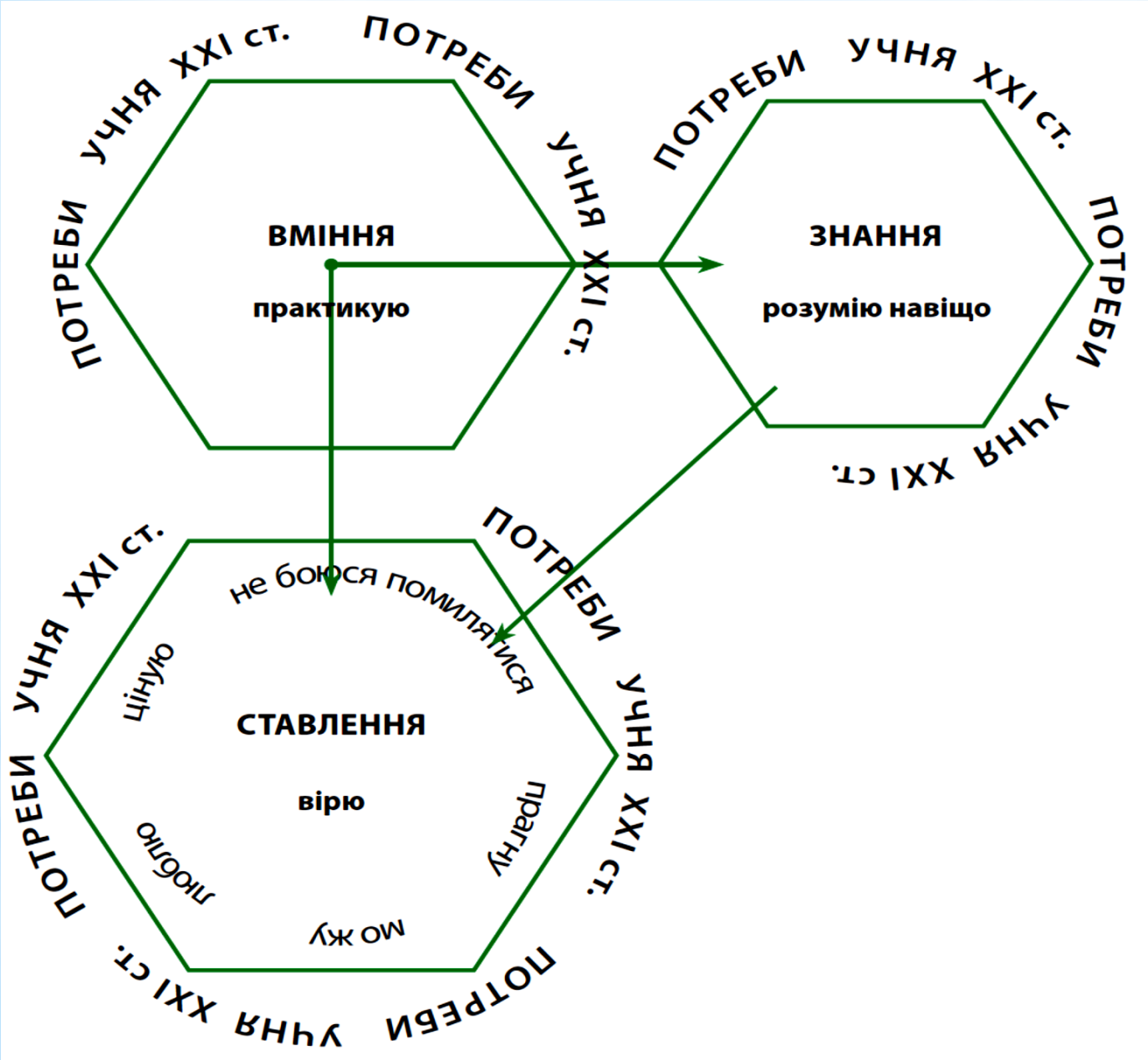
ПОТРЕБИ УЧНЯ XXI ст.
ВМІННЯ
практикую
ПОТРЕБИ УЧНЯ XXI ст.
ЗНАННЯ
розумію навіщо
ПОТРЕБИ УЧНЯ XXI ст.
ПОТРЕБИ УЧНЯ XXI ст.
СТАВЛЕННЯ
вірю
не боюся помилятися
цінную
люблю
мо жу
прагну
ПОТРЕБИ УЧНЯ XXI ст.
ПОТРЕБИ УЧНЯ XXI ст.
ПОТРЕБИ УЧНЯ XXI ст.

У змісті навчальних програм основної школи послідовно впроваджено компетентнісний підхід, який відповідає стратегічному напрямку розвитку освіти в контексті положень «Нової української школи» (2016)

У пояснювальних записках розкривається загальна мета шкільної освіти, стисло розкрито сутність компетентнісного підходу і роль кожного предмету у формуванні ключових компетентностей

З’ясовано особливості запровадження наскрізних змістовних ліній

«Екологічна безпека та сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека»,

«Підприємливість та фінансова грамотність»,

які відображають провідні соціально й особистісно значущі ідеї, що послідовно розкриваються у процесі навчання й виховання; спрогнозовано портрет випускника основної школи.

Ключові зміни у оновленій програмі 6-9 класів (за звітом експертів про доопрацювання навчальної програми з біології)

* 1. Розширено преамбулу до програми (пояснювальна записка та всуп перед кожним класом) в якій введено **компетентнісний потенціал предмету**.

  Також прописані загальні передбачувані результати навчання у базовій школі

* 2. Уперше в програмі **очікувані результати навчання передують змісту** (вчитель перед створенням календарно-тематичного планування, буде розуміти кінцеву мету своєї роботи)

Ключові зміни у оновленій програмі 6-9 класів (за звітом експертів про доопрацювання навчальної програми з біології)

* 3. У основній частині програми біологи зробили акцент саме на **уміннях і ціннісних ставленнях**, що формуються в учнів унаслідок вивчення кожної теми

* 4. У програмі знайшли своє відображення **наскрізні теми**. У преамбулі прописано, на що орієнтувати учнів кожного класу, а в змістових лініях показана дотичність кожної з них до формування важливих умінь

Ключові зміни у оновленій програмі 6-9 класів (за звітом експертів про доопрацювання навчальної програми з біології)

* 5. Основна таблиця структурована, **виділені терміни**, якими учень оперуватиме після вивчення теми. Кількість цих термінів цілком посильна.

  У межах кожної теми виділено до 40 % навчального матеріалу в **опційне навчання**. Це дуже позитивно і дозволить вчителеві обирати з опцій ті теми, які йому ввижаються найбільш корисними і доцільними.

* 6. На жаль, не повністю вдалося синхронізувати питання міжпредметних зв'язків через намагання деяких робочих груп з інших предметів будь-що «захистити» свій предмет, що негативно позначилося на наближенні програм з різних предметів до єдиного курсу.

Учитель – як лідер освітніх змін

Учень

МАТЕМАТИЧНА ГРАМОТНІСТЬ
КУЛЬТУРА
ЕКОЛОГІЯ І ЗДОРОВ'Я
УМІННЯ НАВЧАТИСЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ
ІНОЗЕМНІ МОВИ
ОСОБИСТІСТЬ
ІННОВАТОР
ПАТРІОТ
ПРИРОДНИЧІ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЇ
ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ
ПІДПРИЄМЛИВІСТЬ
РІДНА ТА ДЕРЖАВНА МОВА
СОЦІАЛЬНІСТЬ

* *уміє читати і розуміти прочитане*
* *критично мислити*
* *здатний логічно обґрунтовувати власну позицію*
* *виявляє ініціативність*
* *здатний до творчості*
* *уміє вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення*
* *уміє конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект*
* *здатний до співпраці в команді…*

Розпочинайте робити те, що потрібно. Потім робіть те, що можливо... Раптом ви помітите, що робите неможливе!

Св.Франциск Асізський

Дякую за увагу!